

Aiandussektor eile, täna ja homme

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Madis Pärtel
biomajanduse asekanstler
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Aiandusfoorum 2024

6.03.2024

Täna teemaks

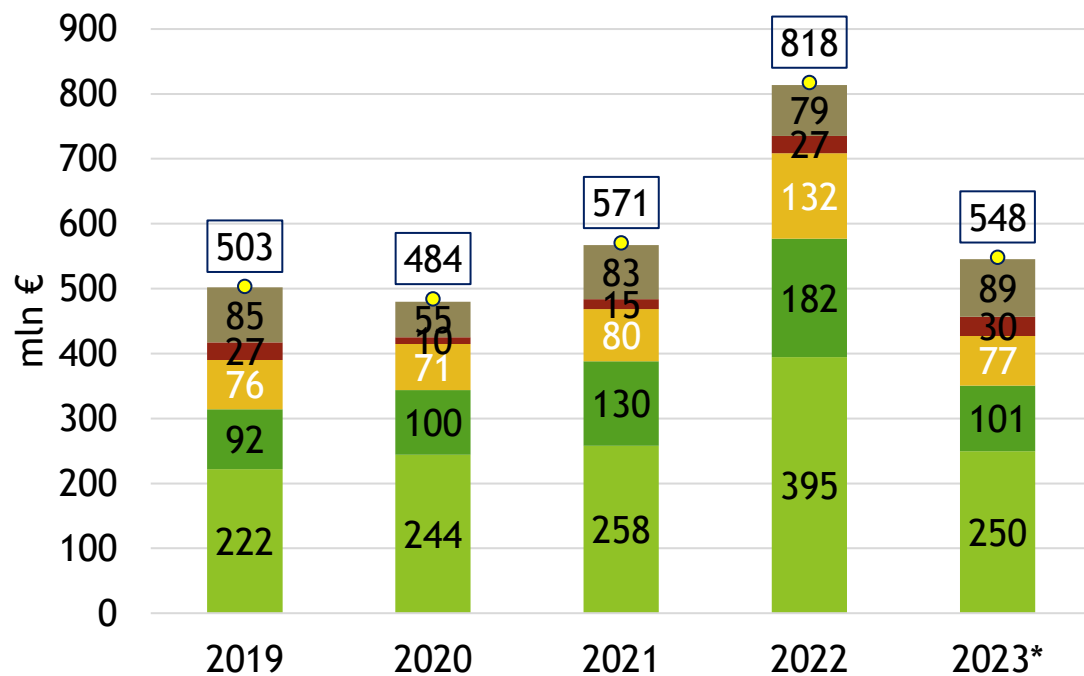
- ▶ Aianduse hetkeseis
- ▶ Riigi roll
- ▶ Kuidas edasi

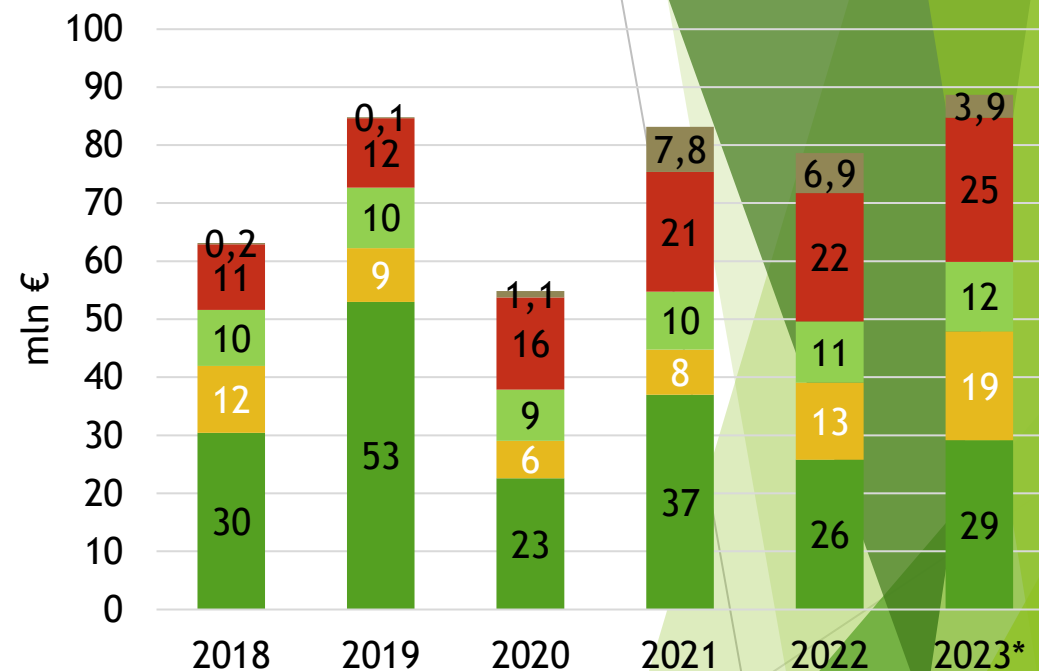
Riskid 2023

- Ebasoodsad ilmastikutingimused (põud, öökülm, liigsed sademed)
- Finantskulude suurenemine - Euribori tõus
- Sisendihinnad alanesid aeglasemalt kui taimekasvatussaaduste hinnad, sisendikulud 2023. a saagiks olid kõrged
- ÜPP põllumajanduspoliitika uue programmiperioodi rakendumine ja olulised muudatused toetustes
- Välisurgude olukorra halvenemine, üldine ostujõu langus, tarbija ebakindlus

Taimakasvatustoodangu väärtus, mln €

- Aiandus
- Kartul
- Söodakultuurid
- Tehnilised kultuurid
- Teravili
- Taimakasvatustoodangu väärtus kokku

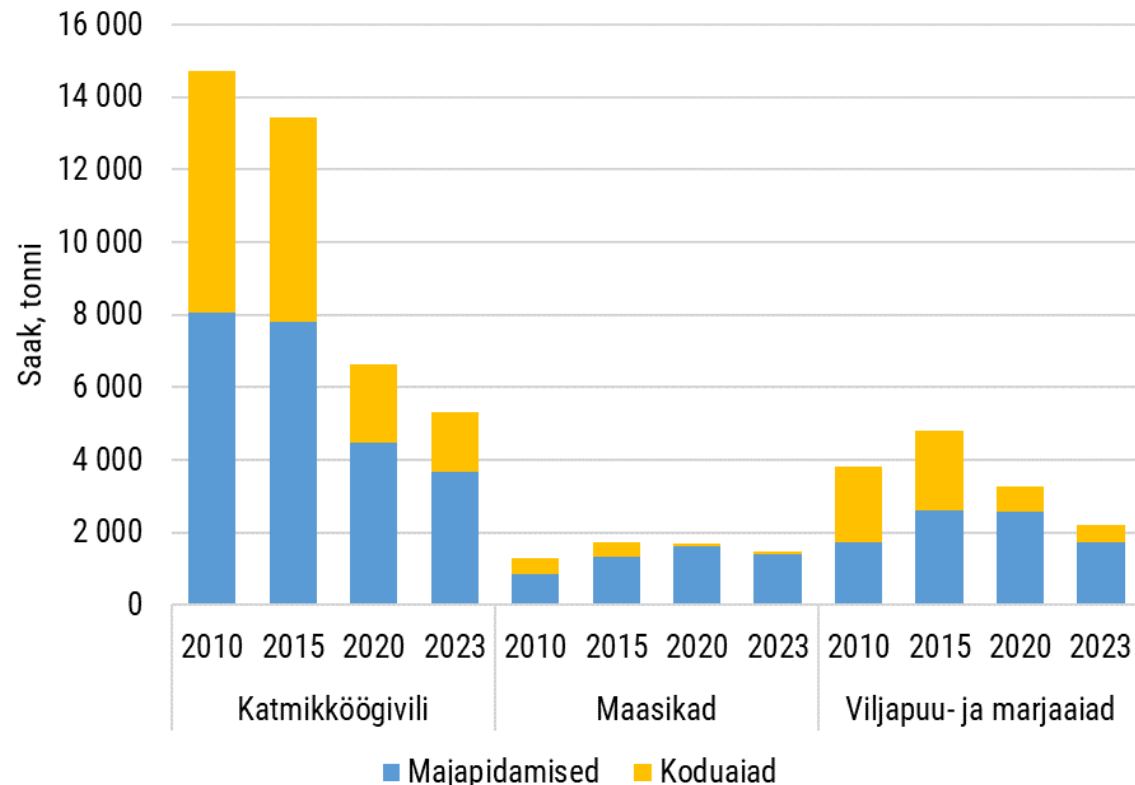
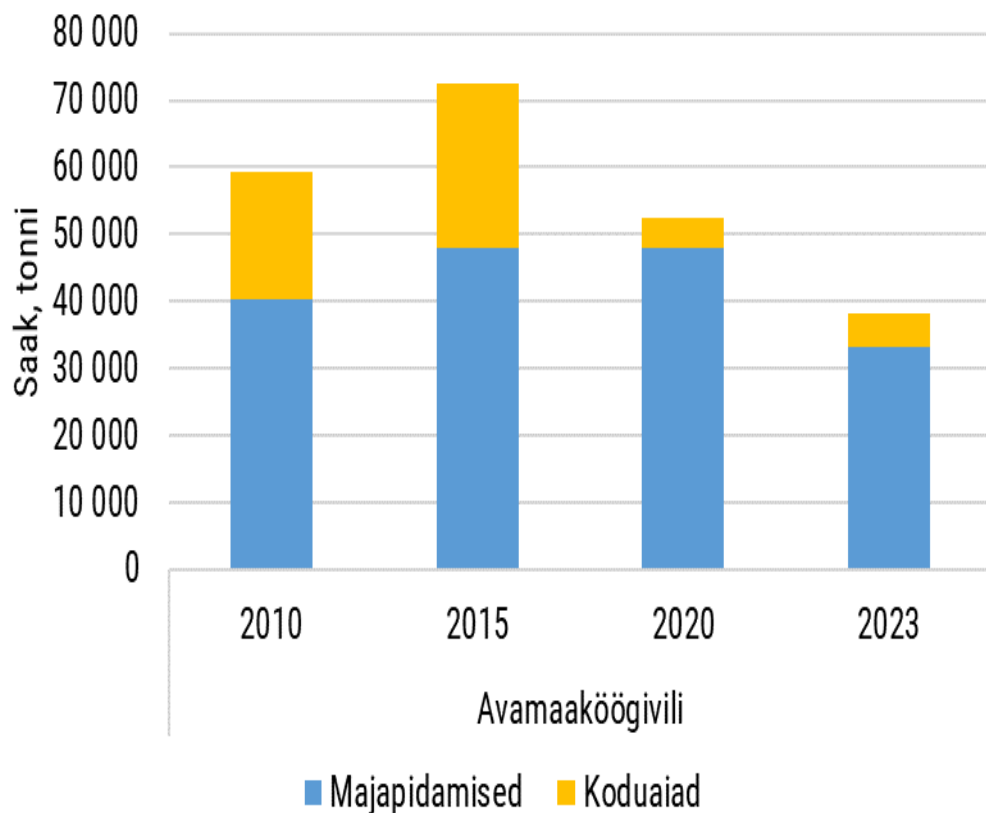

- Kõõgivilid
- Lilled
- Püvikultuuride istandikud
- Puuvili
- Puukooli toodang

*- esialgsed andmed

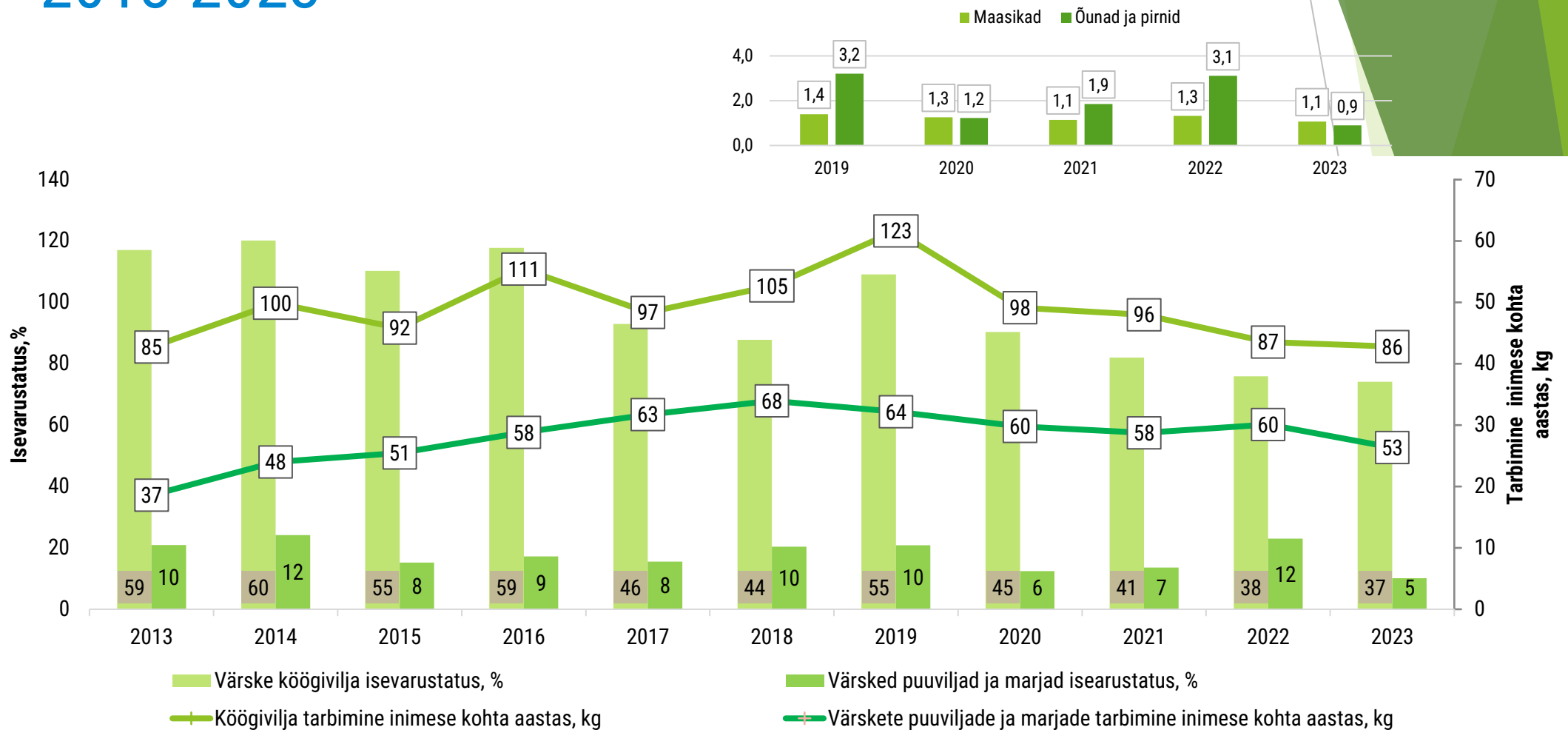
Allikas: SA

Aiandustoodangu koguse muutus

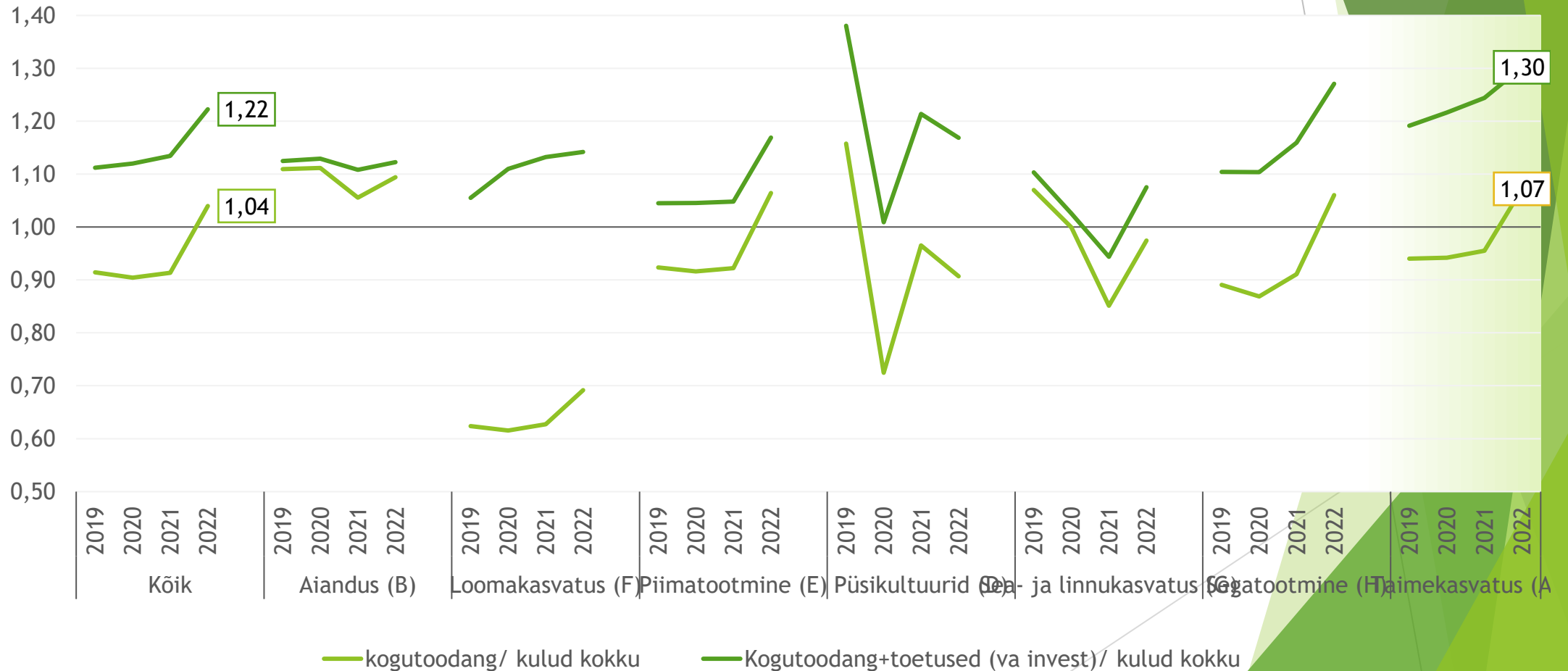

- Avamaaköögiviljade kogusest 2023. aastal moodustas 36% kapsas (13 671 t) ja selle osatähtsus on viimastel aastatel taas suurenenud, **porgandi saak** moodustab 29%(11 045 t) ja selle osatähtsus on vähenenud.
- Puuviljade ja marjade kogusaagist moodustab õuna saak 2023. aastal 56% (1228 t)

Värske puu- ja köögivilja isevarustatus 2013-2023

Toetused ja toodangu väärtus ha kohta erinevates tootmistüüpides

Riigi tugi 2023. aastal

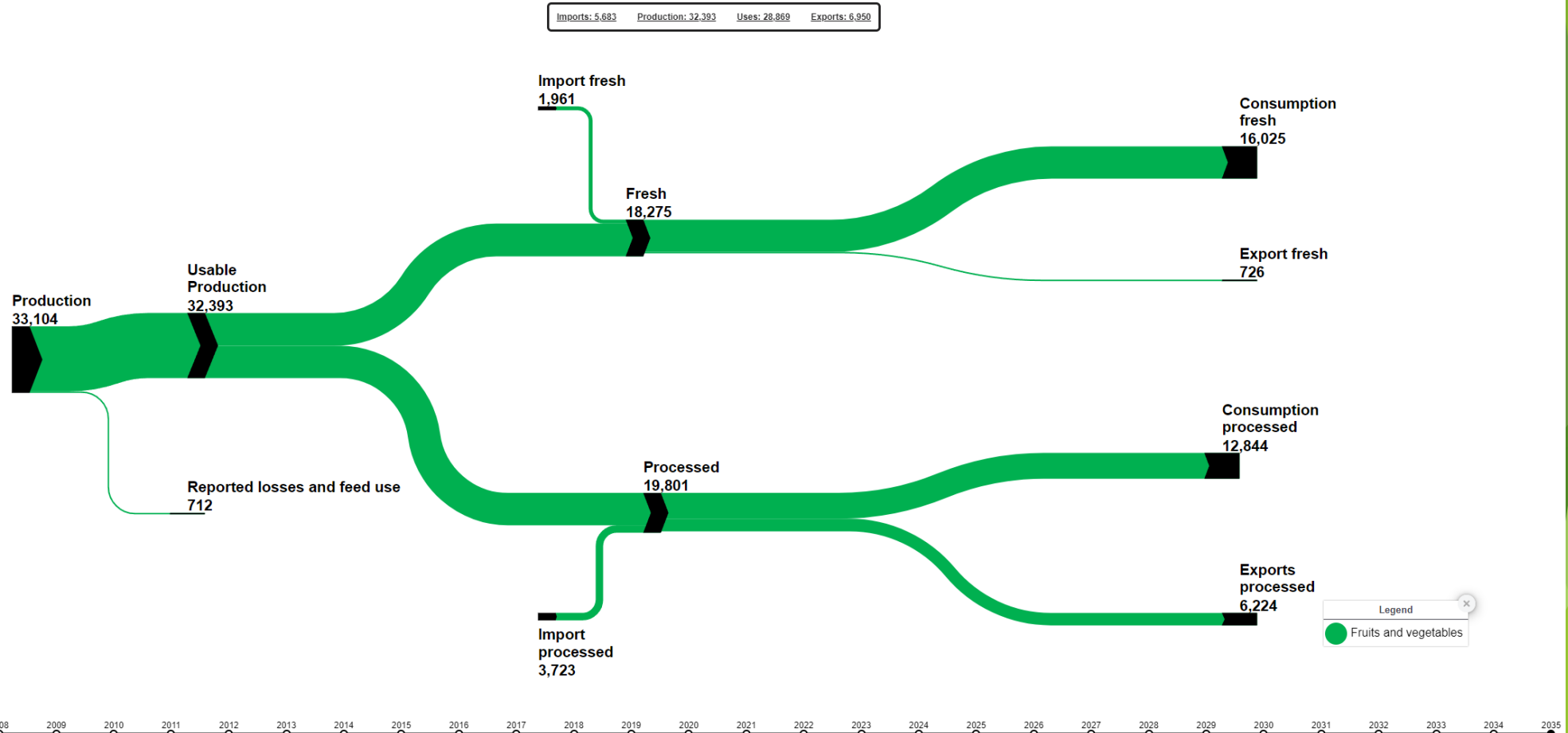
- ▶ ÜPP 2023+ perioodi esimene rakendusaasta
- ▶ Pindalapõhised toetused
- ▶ Investeeringutoetused
- ▶ Erakorraline abi

Globaalsed trendid

- ▶ Rahvastik arv kasvab
- ▶ Põllumajanduse keskkonnamõju tõuseb ja kliimamuutused mõjutavad toidutootmist enam
- ▶ Toitumistrendid mõjutavad- tarbijateadlikkus, päritolu, tootmisviisid, jne
- ▶ Kliimamuutustega kohanemine (ekstreemsed olud)
- ▶ Tehnoloogia areng on võimalus ka toidusektorile

2035 vaade on optimistlik

Source: European Commission

Mis meie tootmist mõjutab?

- ▶ Rohe-eesmärkide täitmine
- ▶ Kliimaseadus- heite vähendamine ja **kohanemine**
- ▶ C-hindamise tööriist ja rohefoor
- ▶ Mullastik ja turvasmuldade harimine
- ▶ Ringbiomajanduse põhimõtted aianduses ja taastav põllumajandus

EL ja turud

- ▶ Muutused Euroopa Liidu tasemel- EP valimised ja uus Komisjon
- ▶ ÜPP tulevik
- ▶ Kliimapoliitika 2040
- ▶ Põllumajandussaaduste ning sisendite turg

Mida tarbija soovib?

Eesti põllumajandus ja toit 2030

- ▶ ..on sektoris võimalus tunduvalt suurendada eksporti ning isevarustatust köögiviljade, kartulite, puuviljade, marjade ja iluaiandustoodetega. Selleks on vaja investeerida ajakohasesse tootmistehnoloogiasse ning arendada koostööd tarneahelas, ühistegevust ja tootjaorganisatsioonide loomist.